

עובדות על השפה העברית

מה ידוע לכם על השפה העברית?

ד"ר ריקי תמיר

נושאי המצגת

משפחה:
השפות
השמיות

שם פרטי: עברית

עברית

שפתה הרשמית של מדינת ישראל

תאריך לידה: לפני כ-3500 שנה

השפה שבה דיברו תושבי ארץ ישראל (כנען)

מקור השם "עברית"

עברית על שם עֵבֶר (הדמות המקראית
עֵבֶר היא אביהם הקדמון של עמים
רבים, בהם עם ישראל)

"וְאַרְפַּכְשָׁד יָלַד אֶת שֵׁלַח וְשֵׁלַח יָלַד אֶת עֵבֶר: וְלְעֵבֶר יָלַד
שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אֶחָיו
יֶקְטָן" (בראשית י, כ"ה)

היכן לראשונה מוזכר המונח "עברית" כשם השפה?

במאה ה-2 לפנה"ס (תקופת בית שני)

בהקדמה לספר החיצוני "בן סירא"
בתרגומו ליוונית.

כיצד נקראת השפה העברית בתנ"ך?

יהודית (השפה של ארץ יהודה)

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בֶּן חֲלָקִיהוּ וְשִׁבְנָה וַיּוֹאֶחַ אֶל רַב־שָׁקָה דִּבֶּר נָא
אֶל עֲבָדֶיךָ אֲרָמִית כִּי שִׁמְעִים אֲנַחְנוּ וְאֵל תְּדַבֵּר עִמָּנוּ יְהוּדִית
בְּאָזְנֵי הָעָם אֲשֶׁר עַל הַחֲמָה" (מלכים ב, י"ח, כ"ו)

שאלה קצייתית ואין לה תשובה מוחלטת.
השאלה היא כיצד מאדירים "מילה" בעברית,
למשל: טלוויזיה - מילה עברית או לא?

כמה מילים בעברית?

לפי הערכת האקדמיה ללשון
מספר הערכים המילוניים
כ־75,000–80,000

מספר הערכים הראשיים עומד על
כ־45,000

לערכים הראשיים יש להוסיף את
מספר צירופי המילים לסוגיהם

"עברית" במקורות כתובים – לקריאה ולהרחבת הידע

המקור הכתוב

עברית – [על שמה של לשוננו](#)

עברית ([ויקיפדיה](#))

עברית בסרטונים: לצפייה ולהרחבת הידע

הסרטון

[דקה ישראלית: על השפה העברית](#)

[מה הדיבור](#) - עברית

[12 עובדות](#) על העברית

[עברית חרוצת לשון](#) - האקדמיה ללשון העברית בפסטיבל מספרי סיפורים

העברית היא שפה שמית

❖ שפות שמיות הן שפות של עמים בני שם (בנו של נוח).

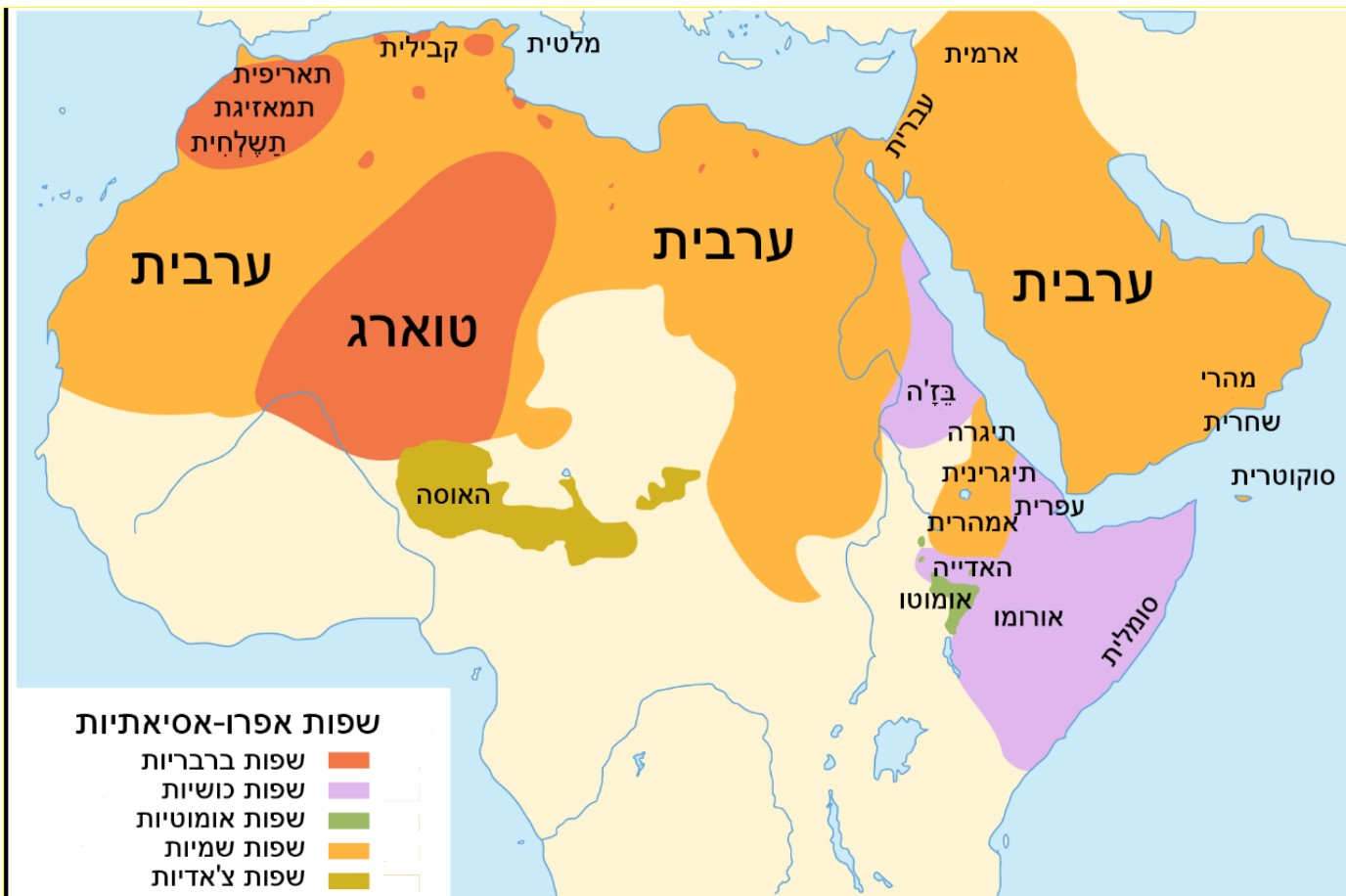
❖ לשפות השמיות קווי דמיון.

בְּנֵי שֵׁם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוֹד וְאַרְם: (כג) וּבְנֵי אֲרָם עוֹץ וְחוּל וְגֵתֵר וְמֶשׁ: (כד) וְאַרְפַּכְשָׁד יָלַד אֶת שָׁלַח וְשָׁלַח יָלַד אֶת יֶעֱבֵר: (כה) וְיֶעֱבֵר יָלַד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בִימֵיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם הָאֲחִיו יֶקְטָן: (כו) וַיֵּקְטֵן יָלַד אֶת אֱלִמּוֹדָד וְאֶת שָׁלָף וְאֶת חֲצֵרְמוֹת וְאֶת יֵרַח: (כז) וְאֶת הַדּוֹרֵם וְאֶת אֲנֹל וְאֶת דִּקְלָה: (כח) וְאֶת עוֹבֵל וְאֶת אֲבִימָאֵל וְאֶת שְׂבָא: (כט) וְאֶת אוֹפֵר וְאֶת חֻוִּילָה וְאֶת יוֹבָב כָּל אֵלֶּה בְּנֵי יֶקְטָן: (ל) וַיְהִי מוֹשָׁבָם מִמִּשְׁא בְּאַכָּה סִפְרָה הֵר הַקָּדָם:

(בראשית י, כ"ב)

שפות שמיות חיות ומספר דובריהן

שפות	דוברים
ערבית	200,000,000
אמהרית	30,000,000
עברית	9,000,000
תיגרינית	5,100,000
ארמית	445,000

שפות שמיות - קווי דמיון בולטים

בהגייה	צורות ונטיות	תחביר	אוצר מילים
מערכת העיצורים - עיצורים לועיים: ע, ח - עיצורים נחציים: ט, ק, צ - הרבה עיצורים שורקים: ש, ס, ז מערכת התנועות התנועות שוליות בהשוואה לעיצורים.	- שורשים - ת לציון נקבה - בפועל – האותיות המוספיות מבחינות בין הזמנים	- משפטים ללא פועל - צירופי סמיכות	אוצר מילים משותף, לדוגמה - בתחום המשפחה - במספרים

לקריאה

[למאמר](#)

העברית והארמית במרוצת הדורות

מאת פרופ' משה בר־אשר

שפות שמיות - לקריאה נוספת ולהרחבת הידע

[השפות השמיות](#)

השפות השמיות בתוך "[המכלול](#)".